

Հրատարակի յամեն Շա-
աբթ օր ըստ Գործարարի և
Ցարեկան Կ. Թու. փ. 24'
Բաժին փայլն կերպի 500'

ԱՌՍՈՒՄՆ ԵՌՆԵ ԶՄԱՐԻ ԵՐԶԵՆԻԿ

Ըմենայն ազգային Էրա-
տարական թիւեր ձգի տը-
ղին :

Առանձին օրով տպեց-
ման էր 2 անոյ ուն տողն :

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ

ԵՐԵՐԵՍԵՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԼՆ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԵՐԵՐԵՍԵՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԼՆ

ՀԵՏ. Դ. ԹԻ. 121. ԿԵԼԿԵԹ. 1347 ԴԵԿՏԵԲԵՐ 4.

ՔԵԿԵԹ. ԸՆԿԵԼՆ

ԿԵԼԿԵԹ. Ը

Դ. ԹԻ. 291 Արարչական Ընթերցանական
ընթերցանական թիւ՝ «Յազգասիրական
ոգույ շարժեալ շատ անգամ հար-
ցիւղ իցեն Յարգաւմեալ Ս. Երա-
տեսին, թէ արդեօք Հայազգիք զը-
տանիցի՞ն ի Չին, և կամ թէ Հայ-
ոց վաճառատան կայցէ՞ ի Չինա-
տան, և ահա այս հարցմանց իբր ըս-
տորատական պատասխանի փութամբ՝
ատէ, հրատարակել զհետեւայ պատիկ
յօդուածդ : Ահա ի՞նչ հանկո՞ւ թէ
Արարչական Իշխարք անուամբ Հայ-
տազի մեծապատիւ հարուստ վաճա-
ռականք ղ յատուկ վաճառատուն և՛
ի Չին հաստատուցին» :

Գրեթէ ըստ ամեն օրինակի և մեք
Հնդկատաննայքս՝ յազգասիրական
ոգույ շարժեալ լուաք մինչ ցարդ
և զարմայաք ընդ չինաշխարհի արարս
Խնկեայ Ընկերութեան, լուաք և
զուարճացաք ընդ հաստատութիւն

Նմարանի՞ն ի Սկիւտար, լուաք և ջըն-
ճացաք ընդ հապակցութիւն շարանոր
ընկերութեանց ի համարէն Օսմա-
նաւան, քայց եթէ միայն լսել և
խնդալ իցէ մեզ ոչ ի աղլասիրու-
թեան՝ գանդաղադոյն և ո՛ւր քան զդի-
շորեքորեայ մեռելոյն, որ ընդ Արեւ-
մուտ, և մին՝ ընդ բալանդակ պատուի-
րանս սուրբ գրոյ՝ հաղիւ թէ շարժի
ի գործակցութիւն, ուստի և մնայ
յոկ կամք, և եթէ յոկ կամք՝ ու-
րինն գի անկեանքս՝ քան թէ ոչ ի կե-
դանի, սմուլ քան թէ աղլասիր, ան-
դօր՝ քան թէ զօրաւոր, և անպիտան
խոկ գիտովն :

Արարչական հարսակցութեան պէտս
ունիմք, Իշխարք, և յազգային գոր-
ծակցութեան՝ առաւելս ևս :— Ինչ
օգուտ մեզ լսել թէ յայս նիշ տե-
ղի՞ն այս անուն ընկերութիւն եկաց ի
մեզ աղլիս մերոյ, և խնդալ միայն
Եթէ նստեալ լոյիս անգամ, կամ
լուսայիք՝ պատկանութիւն բնաւ ճշ-
տանէր, Յամենայն ընկերութիւնս
այլոց աղլաց սպրդիմք, և ի վաճառա-

առարկայ կամու միջամուխ լինեմք. բայց եթէ ողջային ընդերու թիւնք յիշեցին՝ ձիծաղիւմք և երէ, և եթէ աղբային վաճառատանք՝ ինդեմք միայն. բայց ոչ միում՝ զմի դռնի, և ոչ միում՝ զմի հանի ի մեկրացս՝ հաւատամք, բարէ՝ ազգասիրական հոգւոյն։ *

Ճանապարհն բայ է. և իրուսեմք արձակ ամենայն Հայոց։ Կրտսեմը նաւարչիս մերձաւորագոյն է Հնդկաց և Չինաց՝ քան զԻսկոն և զՓարսիս։ Հայք կան ի Կրտսեմի ինտպոլիս, և Հայք կան ի Հնդկիս և ի Չինի. Ի միջցին տեղամ՝ գրեթէ յամենուրեք գտանին յազդէս մերմէ, և ամենեքին դրեմէ վաճառահաւաւթեամք կեան։ Բայց ով կարէ ասել. թէ դէմ մի կամ՝ երկուք ի վաճառատանցն՝ թէ աստի և թէ տնտիս՝ աղպասիրաբար՝ կամ՝ արծաթսիրաբար, հաւատային կամ՝ հաւատան իրերաց զգործ ինչ։— Իթէ ոչ ոք կարիցէ ասել, ուրեմն և մեք ոչ ասեմք, թէ ՀՅՏԲ՝ որ զթաղաւորութիւնս և զկայսերութիւնս օտարաց ծագկեցուցին վաճառօք իւրեանց՝ կարեն և զինքեանս առնել՝ եթէ արքարն Աղլաւիքս թիւն իցէ։

* Յայս վայր գրեալ ընթերցաք ըղհեմագոյ սրբաղբութիւնսդ։

“Այս դիտողութիւն ուղիղ չէ, քանից Չին, Սինկափուս, Պինանգ, Ռանգուն, Սագրաս և Կալկաթա բնակիչք գրեթէ ամենեւին կասկեցեալ են ընդ իրեարս մերազդէք օգնականութեամբ ես և մեծամեծ հաւատալք։”

Իթէ ուղիղ իցէ, որք զկաւ. Եւրոպն մեր, ասիական դես, աշխարհաղբութիւնս ուսանելոյ տէտս ունիմք։

ԱԿԵՏԵՐԸՆ ԴՈՅՆԱԿԻՐ

ԴԻՐԵԼԻ և մեզ ազգային ուրախութեամբ Հրատարակել, զի սրբնակ մի Աւետարանի ՏԵՌՈՒՆ մերոյ ՅԵՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍ՝ փոքր դրեալ և վայելուչ ապագրութեամբ ի լոյս ընծայեալ յԱրժի. Տպարանէ Պարոն Պօղոսի Վիլհելման՝ և հաստա մեզ, և վաճառի տա օրինակն Կ. ասիական փութ—Տ։

Ախորժ աբալաւորութիւն է մեզ առանց իրիք կողմնադաշտութեան անիւ. զի եթէ սրգարն փոյթ իցէ Ազգին գծաղկելոյ տրուեստից, մանաւանդ թէ՝ և Տպաղբութեան, որ տրուեստ աստուածային է արդարեւ՝ ի տիպաւմէ դիտութեանց՝ ուրեմն քաղցր տշօք ականել և առատ ձեռօք վարձատրել պիտի զԵւրոպն աշխատանք, որ և ի Հրատարակագիրս Անգլիացոյ մեծ աւար զԼեզին բընատուր հանձար։

Տակաւին ի ներքոյ մեծամեծ ծանրութեանց կոյ նա տարազրութեամբ Ատենի և Սիլակ խամաղբոց, Ետրակիւնաց՝ և այլն, ասոր՝ եթէ շնորհարանցն կարողք ազգիս, մանաւանդ թէ՝ ճոխ Ճիմարանաց, Պարոնաց և Եկեղեցեաց մատակարարք, գնեալ զնել ուրոյն ի նմանէ զհարկաւոր օրինակս Սրոյ Աւետարանին՝ արդարեւ մեծ բարեբարութիւնս առնեն վաստակաւորին, և ի բարեբարել նմին՝ ազգին ուղիցն բարիս առնեն. զի որ տպէ՝ ոչ անձին տպէ, այլ վասն ազգին։

Քանի՜ հազարաւոր Հայք կան աստ և ոնդ, որք համբուրիս և օրհնութեամբ ընդունին զօրինակ մի ի սմանէ՝ եթէ ընծայ առաքելացի նոյս։

Քանի՜ գիրքք կան, որ միշտ կալաւին այսպիսի շնորհաց, ու դեռ վե-

ընդ նոսրին, Սինչն ցայժմ օտար
քնկերութիւնք Առաւածաշնչին օգնա-
կան եղին միզ գրօք սրբօք մերովք
ըստ որում չկայր յազդի մերում, իսկ
շրտահեան զինչ տակ ունիցին նքա՛
թէ Հայ ոք չխնացի առ նոսա վամն
սուրբ գրք:

ՎԻՐԱՆՈՅ ՎՐՈՅ
ԵՒ ՍՈՒՐԻԱ ՍԵՆՈՒՍԻՍ ԿՊՐՈՅ

Հայն զմարմն բուծանէ, բանն զողին կեցուցանէ:
Հնգնալի:

Ասորք պարտաւորութեամբ Հրա-
տարակեմք, զի 'ի Հիւրանոցի ողջիս
մարդ եռալ սկսաւ սէր ուսման, և
քոնիք 'ի կարօտաւոր և աստանդիկ
եղբարց մերոյ' 'ի միջ ամենայն մար-
մնաւոր կարեաց և կարօտութեանց
իւրեանց՝ զպայն և զմեծ կարեւորա-
թիւն ուսման և հրահանգաց: Բայց
թողեալ զովկիանա ազրասիրտ ինկան՝
յաղբիւր Հեղածարան գիտնցին առ
'ի վա՛ ծարաւոց իւրեանց, գրեթով
առ միջ օրինակ զայս:

Արժանապատիւ Մ. Գ. Թաղեղեանց

Համարձակելիք այս խնդրանոց զրոգն և յոյա-
նեմք թէ միք մեր տարապաշտութիւնից յերկրէ
յեզկէր չընկով եկինք տառ, և տեղս անցել ենք
անգործ և աստակաւոր: Եթէ հրամանեք շնորհ
աւան և խցան 'ի վերայ մեր ողորմեաց՝ մեն մարդ
աղարկես որ զայ մին ծառ՝ մեզ գրել կարգաւ սոխո-
րացունի: Կամ հրաման շնորհես որ մեք զսնգ
սպասումք՝ կարգանք՝ որ ուսումն արժանանամք,
մեր կարգաւոր և զերջոյ վարձ հրամանոց կենք Առա-
ւած քաղաւ՝ բարութեամբ փութալով:

Կամք և անամք

Խնացն Խոտացն

(Ձեռն)

Կոպտն Սինչեան
Զօտարիս Սոխիւան
Սոխիւան Սարգիսեան
Մահի Սինչ խաւիքեան

Արդարեւ եթէ ողորմութիւն մար-
մնայ մասին հաճոյական իմն իցէ, թէ
Առաւածոյ և թէ մարդկան, ապաքէն

և ողորմութիւն ըստ հոգւոյ՝ առաւել-
եա և: Եւ եթէ աղագթիւն և Առ-
աւածապաշտութիւն իցէ, լոկ պոր-
տոյ մասին՝ այս օրինաւոր խնդր
և զբարց մերոյ առաւել պահանջէ ըզ
մտալորութիւն մեր՝ քան որ և իցէ
կողորդմն և աղերսանք կորօտա-
թեան:

Վ՛ագ ետես զայս Ազաւեր մեր, և
բազում գլխովք ևս խոսեցաւ 'ի վե-
րայ, յարժամ զխրկական Հայ Բը-
րխտանեայս աւնէր առաքելոյ բանից
իւրոց: Այլ էր՝ որ հաւան, և էր՝
որ ահաւան եղեալ ոմանց՝ միայն
յասուխ հասարակաց ցնդեցան տին-
կալութիւնք մեր, և յանկալի նար-
տակին ոչ հասաք:—

'Ի բազում բազում անգամ մեծա-
քորբա քարոզեցաք, այն զի քաջ
դիտեաք, զի թէ Աստուած և թէ մարդ
հայեցեալ 'ի տկարութիւն ձեռն
մերոյ՝ անմարդկէր աւնէին զմեզ:
Բայց չգիտեմք թէ և 'ի մասին այսո-
րիկ զնոյն առնել արաւոցն, թէ ոչ:
Միով մասամբ արգարանան տակ,
զի թէ ընկալեալք զեղբարս կարօտա-
ւորս ուսման և ուսուցանեալք ըստ
կարի՝ ոչ ինչ պակասէր մեզ, և և թէ
զընչեմք կամաւ անողորմանա՛մք նոցա:

Իրանէ:—Բայց եթէ բարերար մոտք
ախանէին յանձն յաւաղար և սլակա-
տաւոր, որ հազիւ հազ հայթայթել
կարի զպետա Տղարանին, զՎարդցին,
զԳրաւածոց և զօրանն՝ և զամենեւին
իսկ՝ ամենասկար միջոցք՝ թերեւ
ողորմէին:

Արդէն իսկ յերբի կայ աղարանն՝
առանց Սուրբ Սանդուխտ Գալարցի,
և չիմէր բնաւ Սաբը Սանդուխտ
Գալարց՝ առանց Տղարանի Արաբու-
տեան Րնկերութեան: Որքա զերե-
բաց կախումք չունին: զի ոչ Արաբու-

տեան Ռեկերութիւնն արտօր ինչ Պարտ-
րոցին մինչ ցորդ՝ և ոչ պարտցն Ռե-
քարատեան Ռեկերութեան. բայց և
այնպէս՝ զօրէն հաւատար հանդանա-
կողաց՝ նա զհօցն պարզէ և սա ըզ
պանիրն 'ի վերայ քոէ. և երկուքին
հացուստներով սնանին. փոխանակ մին
սոսկ հացիւ. և միւսն՝ սոսկ պանիրով
սնանելոյ. Ըրարատեան Ռեկերութե-
անն 'ի վեր էր ունիլ զտունն այսպի-
սի՝ զսրայծաւ և զքնարձակ. Էւ
բոյնանդակ եկամուտ Սուրբ Սանգախա
զպարտցն բաւական չէր գտնելոյ տան
վարձուն. բայց որդ՝ ուրբձութեամբ
Բարերարին և շնորհիւ ամենասիրելի
Լազիս մարդ՝ երկուքին ևս կառավա-
րին. ցուցանելով աշխարհի զօգուտ
միաբանական գործառնութեան. Լոր
գիցոյք թէ Ըրարատեան Ռեկերութիւն
Լազիս՝ քարեհաճեցի ձրի տալ
զպիտանիս պրոց և գրուածոց եղբար-
ցն. և Կառավարութիւնն Սուրբ
Սանգախա Պարտցին բոլորանուէր
սրտատարագեացէ՝ նոցա գժամ մի կամ
զերիւս յաւուրն. ճիշդ որքան և
իշէ իւր ժամանակն. տակաւին ևս
գործն կատարելալ չինի նոքօք. Գ-
րահանութիւնն պարզ որքան և է.
գեռ և ս բողոմս պիտոյից կարօտի 'ի
կատարելութիւնն իւր. և առանց մաս-
նաւոր ընկերութեան անկարելի թուի
միշ.

Սովին պիտի ոչ դարձուցանեմք
յեղրարց. զի մի 'ի կորեւորացն անո-
ղորմացոյք. բայց և այնպէս և թէ
տկարութիւնն մտաց մերոց յայնի
չիցէ ամենեցուն. տկարութիւնն ձե-
ռաց մերոց յայնի է. Ըրարատաւա-
նութիւնն մեծ և կործանեալն լինէր
միզ. եթէ որդէս զգործն փանտրի
ցլաջափ ունէաք յանձինս մեր. ասե-
լով մեք զիր գիտեմք. ասուցուք.

Լազիս գիր գիտեմք. և յստար ևս
եմք աշխատել. բայց որ փող չու-
նիմք. պիտի կամ յապն ապաստան
գնեմք. և կամ ասեմք եղբարց մերոց
գալ զհետ մեր 'ի հանդերձեալն. զի
անդ ստանց հոն և ըս. ուսուցուք.

ԼՐԵՅԳ ՄԵՆ. զու Ըսե՝ Հայա-
տանեայց՝ յարուցեալ 'ի մեռելոց.
որքան մարմնով Գեղեցիկ. բիւր
անգամ և հոգւով Լաւ. քինի. զոր
ոչ չթմունք Համիրամայ շողքոր-
թիլ կարօցին. և ոչ զորք Բարերարի
նուաճել. Սեռեալդ պարկեշտու-
թեան. և յարուցեալդ 'ի պարծանս
մեր՝ արե վերօտին. և հաս արտա-
սուտց մերոց. Օ ի թերեւս փտան քո.
փտան Լաւարատայ քո. և փտան Լ-
աւ. քինութեանց և Լսատ. քոյ քո՝
շարժեցին եղբարք մեր 'ի կարեկցու-
թիւն գրականութեան Լազիս և յա-
նուն սքանչելոյդ պարճեցին. —

— Թուի թէ մեք սալոր կերաք 'ի
յիշիլ մեռում գցուցակ գրեանցն զը-
տելոց 'ի Տգլիս. և Պարոն Թուի
բերանն ջլտեալով՝ տխրեալ բացաւ.
որ "սրամութեամբ մեց սպանդանու-
ցին ոչ բաւականացեալ՝ խորտիկ ու-
տին խորհի՝ այլոց Հայոց վերայ
փոխանտիպ իւր տալով. Սեք միայն
լրագիր և մք. և ոչ թէ մտաւաճառ
կամ խոհակերք. լուր տամք. թէ յա-
միս կոյ յայս նիւ տեղն. եթէ կամի
գնեցէ իւր. և մեզ փոխարէն իմաց
ասնելոյն կամ մտան տացէ. կամ չը-
նորհակալիս. Լաւ թէ ոչ՝ ուրեմն
տկնալցն մինչ մեք պնեպուք նմա
հիերակուրն՝ որ յաւիտեան կայ.
Սանաւանդ՝ 'ի ժամանակի այսմիկ.
յորում այոքան մեծամեծ վաճառա-
տունք անկան. և հաւատք աշխարհի
հատուն. "Թեւ" ասե. գային 'ի քա-
ղաքիս այնպիսի Հայք. որ ոչ զը-

յանա ցին զձեռն օղնականութեան
մատուցանել այնպիսի ազգային նշ-
խարաց։

Ի՞նչ և առանց բերն և երկրա-
յութեան գիտեմք, զի կան։ Եւ կից-
ցե՛ն միշտ այնպիսի Հայք մասն մեր,
առկայն և այնպէս՝ «կարմիր ուս» թուի
մեզ իւր տաք տաք խորոված սիրելի,
և զծախս այլ Հայոց վերայ բառ-
նալ։ Ո՞ր կամի ազգային նշխարաց
արժանի լինել՝ թող ազգի ահաւե-
րին ժամաց տայէ։

— Իմանի, զի տէրութիւն երկրիս
խորհի նոր Հատուած յաւելուի ի թիւ
ժող 1847 դործոյն. կարողացուցանելով
զվերակացունն վստն նորագելոյ և բա-
րեղարդելոյ զՎարկածս, վարելոյ ըզ-
բործն Հասարակայ, կարգելոյ կարգս
և կանոնս մաքրութեան, սրբիւր աղան-
դութիւն փոքրցացն, ի համար անելոյ
շապանդանացն, ի կարդի դնելոյ ըզ
վաճառանոց խաւարակից, և այլ այս-
պիսի, Հարարաւ որ բանեք։

— Ի՞նչ ԶԱՐԱՐՆԵՐ. զի ի 29 անցեալ
ամսոյ տեսաք զՉափաբեր ոք զգի-
տակն սաւորի ասն միտում կառու-
ցեալ, որպէս թիւ ի ընտելութիւն վո-
ղացոյն. ուստի և մարդարեւանմաք,
կամ գուշակեմք միայն՝ զի կամ Տե-
րութիւն կասաւարկին պէտս ունի,
և կամ իրօք զիստայնն յարդարել
կամ։

— Ի՞նչ ամսեան Վրդեմբերի արի-
ացաք դառաջինն արտաքս կրանել ի
դորն ինչ քան ի գրոս. և ահա յան-
կիւն ինչ հրաօրարակի Լ՝Ճին, զոր
Տանկ Ողուէր կոչեն Վրդիպիւք՝
տեսաք զգէշ երիւթիկ միւր Ըսարա-
րիպոյ. որ յաղթ որբուն և երն
եռապատիկ յաղթանայր ուսուցմամբ

սրբապատմամբ և ներութեամբ իւրով։

Եթէ ճանապարհորդ Վրդիպիւք
զայս տեսանէր ի Քուշեա կամ ի Քա-
րաղզուն՝ զվից երես գրոցն տեսուե-
լոյր ի վերայ բարբարոսութեան քր-
նակչոյն՝ և առանց Կասաւարկի, իսկ
աստ, և կասաւարկիս իսկ տեսանեմ
զայսպիսի զազերս ժահեղց՝ և ոչ խօ-
սին։ — Ի՞նչ որ ուրմ լսող չկայ։

— Եթեմերորդ կէս տարեկան ընդ Հա-
նուր ժողով բաժանորդոց Եղեհաւու-
ձիդ Վրդիպիւքն հանդիսանայ ի
Գարձաւան Պարսկոյ Լ՝ԳՊԵ և Բի-
կերոյ, յաւաք երկու շաբաթմա ի 6
ամսոյս. վստն քննութեան հաշուոց և
բաժանմանց մասանց շահուցն։

ԼՍՕՈՒ Նոյեմ. 18.

Որոտային թնդանութեւ փոքր Հարան,
և Սաջէկ ալի Դաւ Լաքնաճօռայ
էյ ընդ յառաջ Լարդ Հարդ ինկայ
փոխորդայի Երեհիմն Հնդկաստանի
և Բոսնիան մեծափառութեամբ ա-
սեալ կած դնա ի քաղաք անդր և

ՀԱՅԵՊԵՏԱՍԻՄՆԻՔ

Եւրոպայ վերադառնալ Ազգայն Գրողոց

Գահաթիւն ոչ ընդունի ի բարեկամաց կոչ-
նութիւն եթէ զախարժակ բաղձանկանոցն լնուլ կա-
միցի միայն պատմութեամբ ժող սպանդանացին՝ և
հոռով խորթածոյ խոհանոցին, այլ համազամ
խորակսն և գրուցիւքն իւրով։

Թուի թէ ընդ տանել ախարժիս և դու, և Բի-
րիի վերադառնալ մեր. որ միայն յիշեա ի 105
թիւ Աղջակիւրդ զտուցակ հին դրանցն ի Թիֆլիզ,
և ոչ տես ուսմք զճաշակի Կնոյանէ։

Վստմոյս ստիւտ ինկոր շնորհ Ազգայն բաժնեւ,
զի ընտանեւ գրեանց ի իւր մատուցեա Ազգայն բո-
ղոյսաւ. թեկն ուղղմութեամբ Բանասիրին,
գոցին ի քաղաքիս այնպիսի Հայ անմեք որ ոչ զու-

լսողներն դժեռն սղնակաձուլ թեան մատուցանել
այդ պիտի Լեզուսին նշխարաց :

Մեամ
քո խոնարհ և ճառայ
Թովմ :

Դի Կալիսթոս ,
23 Նոյեմբեր, 1847 :

Ա. Յարգոյ Ա. Երատեսուչ Ադ-
բասէր Օրագրին

Դի Կալիսթոս

Ա. Երատեսուչ Յարգոյ

Ինձ թուի, եթէ Հայեցի թարգ-
մանու խիւն քնայնութեան գուշակու-
թեանցն Համբաւատիւ Լամաստախ-
րին Արիտոտեյի՝ զոր պարզիս յԱնգ-
ղիականէն ի մի րո վերածելով բար-
բա՝ իշխեցի ուղղել առ ձեզ, ու-
նիցի մտա անդ խմագործ ի շարս բա-
նասիրականիւ, և ի նոյն ինքն բանա-
սէր վերծանողոց անտի պատուական
Օրագրիւ : Եւ թե՛ս և ի ձէնձ և ո՛ր
պիտանի և յոյ տախար ստացուածոց
սակի Համարիցի, իբր զոռ շացոցիչ
առաջնորդ յնեմող լուծեան անդ
մարդկայինս ընդաբոյս բնաւորութեց,
և միանգամայն ներձմանցոյցիչ ի
կենդադարձութեան մարդոց :

Յարգու Տնօրէն

Այդ կարմրադէմ՝ որ և Հաւատա-
ւիմ, զարձաբաճասակ ոք՝ որ է պի-
տուն, զթանձրամորմին ոմն՝ որ է ե-
րազնութաց, քնիհար ոք՝ որ է յեմար,
դէտգաստիկ ոմն՝ որ և խոնարհամիտ,
զայր տնտիկ՝ որ է ստանց մոխտաց,
զմեմգաւ որ ոք՝ որ է Ճամբատախոս,
զվիհանձն ոք՝ որ է վիհերոտ և նկուն
ի ձախողակ պատահարաց : — Կար
ձեալ զայնպիսի ոք՝ որ ի խոսիլն իբր

երգ ելով արատաստի գրորբառ իւր՝
չիցէ խորամանկ, և սրտիւր՝ որ տկար-
կի աննել զուսիքէ՝ չիցէ խորգախ,
և ստախոս ոք, կամ քաշիւ՝ որ ոչ
իցէ անգութ, զչքաւոր ոմն՝ որ է
Մեւթոմբ, զստանուն զմիկն՝ որոյ
խիղճ մտացն չիցէ գիտովն մեւեալ,
զվերակոցաւ քաղաքին՝ որ ոչ իցէ
խառախար և անդ որով, զպանդակու-
պետ ոք՝ որ չիցէ յանչոփս շահախն-
գիր, և հուսկ աւերմն զվաշխառուն՝
որ չիցէ բնաբարիչ և անիրաւ :

ՅԱՅՆԱԿԱՐ ԵՍՈՒ

Գտեալ է իմ ինչ մի նորանշան, զի
մարդիկ զհակոտախն գործեն * աղգե-
ցութեան բնութեան :

Իս եմ

Ա. Երատեսուչ Յարգոյ :

Քեզ խոնարհ ճառայ

ԵՍՈՒՄ ՄԵՆՈՒԿԵԱՆ

Դի Սանդուկ

Ի 7 Սեպտ, 1847 :

ԱՆԿՆԻՒՄ

Արեւ ԿԱՊԵՒՂ ԵՒ ԱՐՁԱԿԱՆԻ, Դի-
տապետ Յանկա Կարի տան հաւ ի՛ յան-
գեման լինի ի տաճարի սրբոյն Ս-
իւոյ ընդ սիրուն զարդ աբոււն մունկու-

* Վիտովին՝ աղգեցութեան բնական
է խաճի, Ափիովին՝ վիտանել կամ
զծխել նորա, գողին՝ դողոյն, և
ստին՝ դուռան, բայց և տյուպէս՝ եթէ
Արեւ չիցէ միծապործ, Հաբուսաթ
ոչ երբէք միծա դարձեն, զի Համա-
րին ինչ ամենայն մեծութիւնք ի-
րանոյ ի շողաբարթս կեղծաւորաց վեր-
ջանան, և եթէ քաղաքապետ չիցէ ար-
գար՝ աղաբարձ ոչ երբէք կառավարի :

Ա. Տ. Ա. Բ.

մարդին՝ որ նոր մորկացեալ զթուխս
այրիութեան իւրոյ՝ և շարժ հարմու-
թեան գերեսօքն արկեալ։ Արկին պը-
սակդրամօք զօրհնս ամուսնութեան ըն-
կալեալ՝ ևլ որպէս զփետայ յառադաս-
տէ և սծեալ զհարսն իւր ի պանդակ
Սայն Հօտ Սադուբայ՝ հրա-
մայեաց խնջոյ մեծ կաղմել անդ։ և
զբաւնս նաւասուղն եռասարտիկ յա-
ւելուլ։ Ուրախ և ցնծում զօրն ընդ
երեկս հանեալ, այնինչ փետայն փա-
ռացի ի ներքս ընդ նաւասուղն խրա-
խանայր։ և հարսնն ի վերուստ ցօղէր
նմա զցնծութիւն, ահա ձայն արտա-
քուստ։ որ յանաւնէ կրէր վնս։ և
այր արգեօք էր այն։ եթէ ոչ ՍՕՐՆ,
որ զփկամակ եղեալ ընդ այս ինքնու-
ղ յուխ ամուսնութիւն որդւոյն։ հրա-
մայեաց յքանել իսկոյն կամ զկին
իւր։ և կամ զնաւն։ Եւ այսպէս
մտնաւն երեմտմայ՝ զանանկաց
ձգեալ՝ ի բաց խլեցաւ յամուսնւոյ
իւրմէ։

Արց ակունջանին շիցեն երկարաւ
զոյն քան զհանկուայ նաւապետին՝
սարսեացին առանց հրամանի Սորց
հարսանիս անեալ։ ապա թէ ոչ զը-
ռըեգանց ձգին։

Բանասիրական

Ի ՄԵԼ ԼԵՐԴ՝ ԲԵՅՐԷՆԻ

Դնեց նա, թռեալ ուրն փառաւոր։
Լեւոյն իսպառ նա ուրք զերթոյնն։
Եւ խնարհ զնի պին շքեղաւոր՝
Յամայն բացեայ, և սար երկրին։

Ղարին սամաղեաց ի Հաւ Բաբելոնն,
Լուսն Թիքի կտրի մեղմ զընար նորին։
Եւ նա երազովք իւրովք եռանդուն՝
Էլիկալ իրն հաւ մետերոյնն։

Պապէս վեհն ննիւ—արի պատանին։
Կամենայն ընչից նմա մնացին,
Պատանի մեւելոց—տաղան խուարին։
Սոսկ մնաց նմա անուն քերթողին։

Ըստ է քո, հանձնար, կէտ իշխանութիւնն։
Այսպէս և ընդո. պերճաւորս ըս հանց,
Որ փոքու յառաջ երգող աւ բերան։
Ըստեւել վախճան քան զմահանայեալ։

Մինչ խորհեմ զհանութ մահուանն նորա,
Թուի զէ զնա կարօտ արաստուոց։
Քորոյ պաշարած սնկոյնոյ վերայ,
Փթթեալին դարնիք յաւերժաց ամաց։

Բայց ո՛հ—մինչ նորա նինջն փառօք փայլէ,
Չկարդ միտք կորուստն մեւանալ կարէ։
Համարան իսկ նորին որդալ հրամայէ։
Եւ քոյեալս անուան մեշ արտում առնէ։

Ի յայնձ Զորնաց յիշատակ նորին,
Մինչև յաւերտան ինկեալ պահեցի։
Եւ մինչ պոյրք զշտոյն նոցա լուսացին,
Պայն ընդ տփուսն ծախան շրջեցին։

Ապա և հողմանք որք հեալ զորթնունն։
Հծծեացին ի յուր նորին իսկ անուն։
Դսն մեւաւոր քարսրօք և լեւրինք,
Գանգեացին դիտօս նորան զոմեւոյն։

Ըսլ ևւր իցէ նա ոմ մեւեալ ուրիք,
Որպէս լուրեայն և պաշար հանցչիք։
Ու ձայն ինչ լուրիք ի ննջարանն,
Եւ ոչ զպատմական ի թուս պարայէ։

Ո՛չ ևս քոյ այլ նաւ, սպազայ յուոյ,
Ո՛չ արթուն աչոյն ոչ արշալուսոյ։
Մի միայն հնչիւն «պարտ է հող դառնայ»,
Իբրեւ ծառք հասեալէ՝ այլ մեւըս կայ։

Թարգմանեալ յԱնգլիականէ։

Օ. Ք.

ՄԻԻԹԵՐ ԲԺԻՇԿ

Յիշեմք պիղերուն դիմանալն,
Թէ քանի տարի դիմանայ՝ որ զս-
բութիւն անէ։

